

Metodika odškodňování nemateriálních újem na zdraví a nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, ve světle nálezu Ústavního soudu

Roman Žďárek

Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze

SOUHRN

Po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku pozbyla platnosti tzv. odškodňovací vyhláška (č. 440/2001 Sb.). Náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění se tak již neposkytuje podle posudku lékaře, vydaného na podkladě vyhlášky, ale má se určovat podle zásad slušnosti. Na to reagoval Nejvyšší soud vydáním Metodiky. Článek se zabývá první reflexí Metodiky v rozhodnutí Ústavního soudu.

Klíčová slova: Metodika odškodňování – Ústavní soud – bolestné – ztížení společenského uplatnění – nařízení vlády

Methodology of injury compensation and Government Regulation of injury compensation in reflection in the Constitutional Court decision

SUMMARY

After the new Civil Code had come into force, the Compensation Statute lost the efficiency. The injury compensation should not have been provided according medical report with respect to the Compensation Statute but according decency basis. So the Highest Court has accepted the Methodology of compensation. The article deals with the first reflection of the Methodology in the judicature of the Constitutional Court as well as the opinion of the Constitutional Court of the Government Statute which regulates the injury compensation in labour law. The Methodology of compensation is based on the ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health), while the Compensation Statute was based on the etiology principle. ICF is a classification of health and health-related domains. As the functioning and disability of an individual occurs in a context, ICF also includes a list of environmental factors. ICF is the WHO framework for measuring health and disability at both individual and population levels.

Keywords: Methodology of compensation – Constitutional court – injury compensation – Government – Statute

Soud Lek 2017; 62(2): 22–24

V polovině února 2016 se poprvé vrcholná soudní instance – Ústavní soud České republiky – ve svém rozhodnutí vyjádřila, byť nepřímo, k Metodice Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku), dále jen „Metodika“, která byla publikována ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod číslem Rc 63/2014. Stalo se tak v nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 16. února 2016 sp. zn. IV. ÚS 3122/15, dále jen „Nález“, v němž Ústavní soud rozhodoval o ústavní stížnosti, kterou stěžovatelka brojila proti rozhodnutí

Krajského soudu v Praze (odvolacího soudu) a Nejvyššího soudu (dovolacího soudu), kterými odvolací soud bez náležité argumentace a bez provedení dokazování snížil o více než polovinu náhradu za bolestné a za ztížení společenského uplatnění, které přiznal stěžovatce jako žalobkyni Okresní soud v Kolíně (soud prvního stupně).

Právní předpisy aplikované na souzenou věc

V projednávané věci bylo odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v důsledku pracovního úrazu třeba vyčíslit pomocí bodového hodnocení na základě § 372 zákoníku práce ve znění účinném do 30. 9. 2015 a podle sazby odpovídající konkrétnímu způsobu poškození zdraví a stanovené v příloze vyhlášky č. 440/2001 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „Vyhláška“). Ústavní soud však poukázal na zjevnou a dlouhodobou disproporci mezi základními sazbami odškodnění podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. a skutečným rozsahem újmy poškozených, a to zejména v typově závažnějších případech.

Tato disproporce a celkově problematická konstrukce bodového hodnocení ostatně vedla ke zrušení Vyhlášky tzv. novým občanským zákoníkem s účinností od 1. 1. 2014. Ve vztahu k úpravě

✉ Adresa pro korespondenci:

JUDr. MUDr. Roman Žďárek, Ph.D., MBA
advokát a odborný asistent Ústavu veřejného zdravotnictví
a medicínského práva 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze
Kotlářka 1259/1, 150 00 Praha 5,
tel. +420 737 251 892
e-mail: roman.zdarek@advok.eu